

Nabywanie przez dzieci kompetencji miękkich i kluczowych poprzez pracę oraz zabawę Darami Froebela

***„Dzieci i zegarki nie mogą być stale nakręcane.
Trzeba im pozwolić chodzić.”***

Friedrich Fröbel

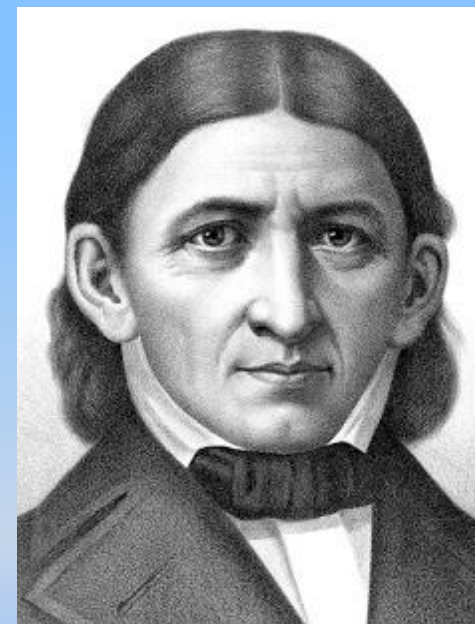
Friedrich Fröbel (1772-1852) był niemieckim pedagogiem, architektem, miłośnikiem przyrody. Nazywano go prorokiem i ojcem nowożytnego wychowania przedszkolnego.

Jest autorem pierwszego systemu wychowania przedszkolnego, zwanego froebliżmem, inicjatorem (w państwie pruskim) zreformowanego typu placówek edukacyjnych dla najmłodszych – tzw. „ ogrodów dziecięcych”. Wprowadzał w nich autorski system metodyczny- oparty na zabawowej i zajęciowej samodzielności oraz aktywności dziecięcej.

Uznał on, że podstawową formą aktywności dziecka jest zabawa, która powinna być odpowiednio zorganizowana. Zaproponował odpowiednie przedmioty (środki dydaktyczne), które określał mianem darów, oraz adekwatne do nich metody i formy pracy z dziećmi.

W organizowanych przez siebie „ ogrodach dziecięcych” uwzględnił podstawowe zasady dydaktyczne: pogłębłości, aktywności, dostępności, systematyczności i logicznej kolejności.

Wprowadził prace ręczne – zajęcia służące rozwojowi kreatywności oraz zdolności manualnych u dzieci.

Kompetencje

są to cechy, dyspozycje w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw, pozwalające realizować zadania na wymaganym poziomie (czyli jest to ogół działań i zadań oraz sposób ich wykonania i motywowania się).

W ujęciu psychologicznym dzielimy je na kompetencje miękkie i twarde (soft and hard skills).

Kompetencje miękkie to umiejętności, które mają związek z psychiką i dodziaływaniem społecznym.

Określają zachowanie człowieka, jego postawy w różnych sytuacjach.

Kompetencje miękkie dzielimy na:

1. **umiejętności osobiste** – czyli wszystko , co dotyczy osoby.

- zarządzanie sobą w czasie
- inteligencja emocjonalna
- samomotywacja
- asertywność
- kreatywność
- radzenie sobie ze stresem

2. **umiejętności interpersonalne** – czyli wszystko, co robimy w grupie (w komunikacji z innymi).

- motywowanie innych do pracy
- współpraca w zespole
- zdolność perswazji (wywieranie wpływu na ludzi)
- rozwiązywanie konfliktów
- autoprezentacja
- delegowanie zadań
- umiejętność komunikacji werbalnej i niewerbalnej

Korzyści

płynące z posiadania umiejętności miękkich są następujące:

- adekwatne reagowanie na sytuacje życiowe
- radzenie sobie z obciążeniem, porażkami, kryzysami
- możliwość przystosowania się do zmieniających się warunków
- realizowanie celów, planów, wprowadzanie w życie marzeń
- zaspokajanie własnych potrzeb
- tworzenie i utrzymywanie satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi
- budowanie sieci społecznego wsparcia
- mniejsze narażenie na negatywne działanie nieprzyjemnych stanów emocjonalnych (silnego i/lub długotrwałego stresu)
- efektywność, osiągnięcie oczekiwanej skuteczności w działaniu.

Podsumowując, możemy wyróżnić:

umiejętności interpersonalne:

- komunikatywność,
- systematyczność,
- kreatywność,
- samodzielność,
- zdolności analityczne,
- chęć uczenia się, dyspozycyjność,
- motywacja,
- entuzjazm

predyspozycje osobowościowe:

- zaradność,
- uczciwość,
- otwartość na doświadczenia,
- umiejętność pracy w grupie,
- stabilność emocjonalna,
- odporność na stres,
- optymizm.

Mówiąc natomiast o kompetencjach kluczowych sięgnijmy do Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.(2006/962/WE) oraz do najnowszego dokumentu/DZU.UEC.2018.189.1/

Kompetencje są definiowane w niniejszym dokumencie jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji.

Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.

Ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- I - porozumiewanie się w języku ojczystym
- II - porozumiewanie się w językach obcych
- III - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne
- IV - kompetencje informatyczne
- V - umiejętność uczenia się
- VI - kompetencje społeczne i obywatelskie
- VII - inicjatywność i przedsiębiorczość
- VIII - świadomość i ekspresja kulturalna.

Co sprawia, że kształcenie kompetencji kluczowych jest tak ważne już od najmłodszych lat?

Wszyscy doskonale wiemy o tym , że zapamiętywanie faktów i procedur jest ważną umiejętnością, lecz nie wystarcza by zapewnić dziecku postępowy rozwój i sukcesy w dorosłym życiu.

W naszym szybko zmieniającym się społeczeństwie istotniejsze niż kiedykolwiek wcześniej są takie umiejętności jak:

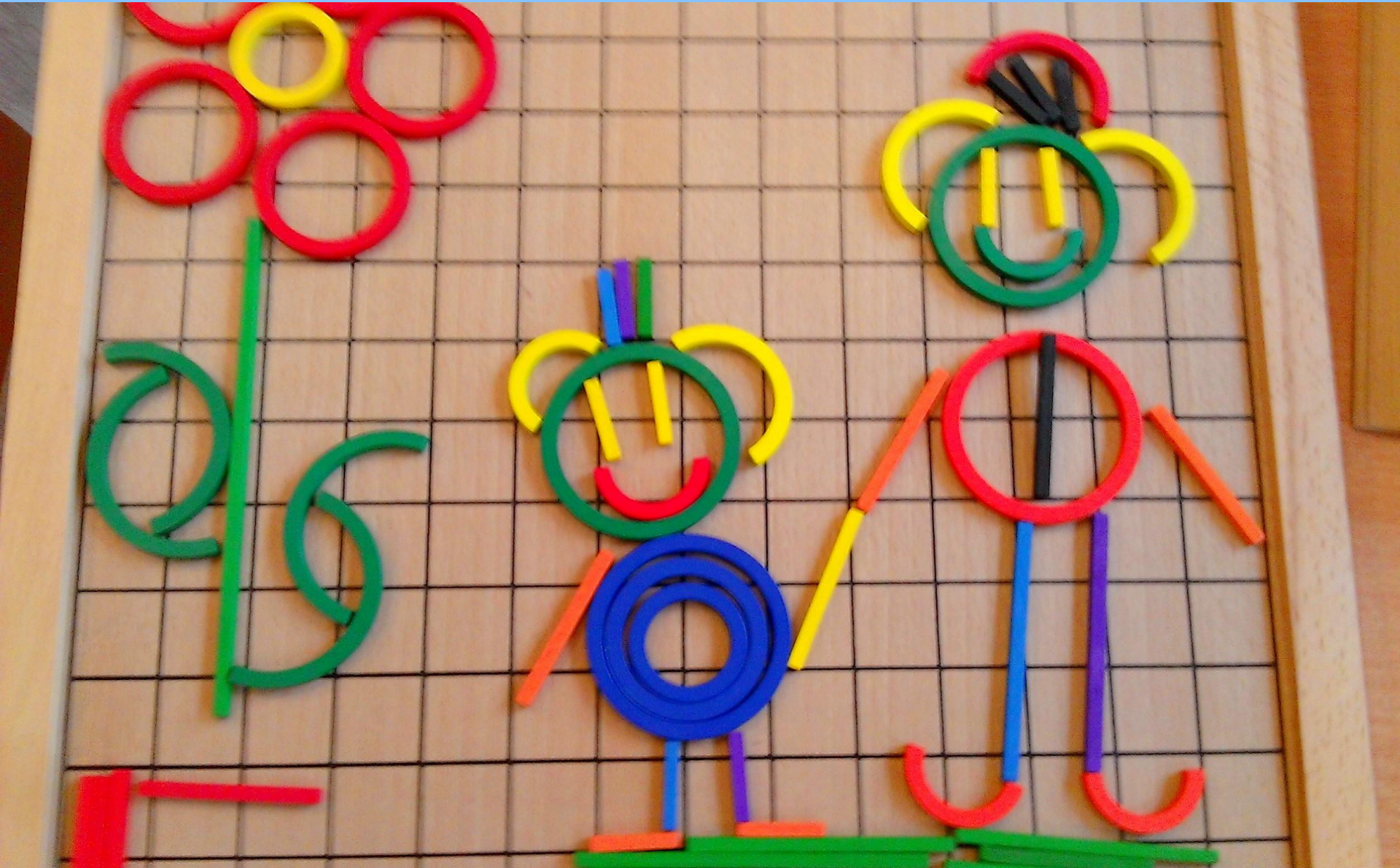
- umiejętność rozwiązywania problemów
- krytycznego myślenia
- zdolność do współpracy
- umiejętność kreatywnego myślenia
- umiejętność myślenia komutacyjnego i samoregulacji.

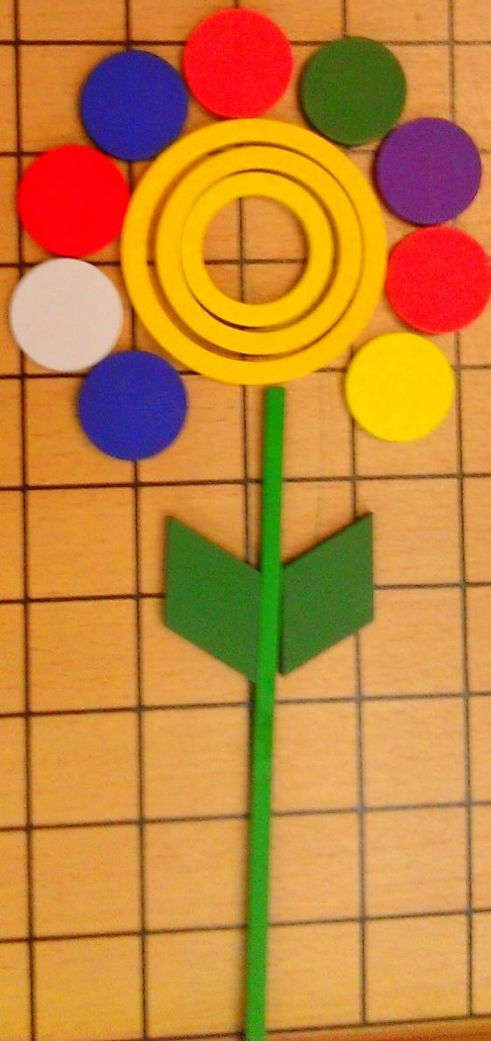
Pamiętając o tym, że kompetencje kształtujemy nie przez to czego uczymy, ale jak to robimy zapraszam do „zobaczenia” jak poprzez zabawę i pracę darami Froebela dzieci nabywają kompetencje miękkie i kluczowe.

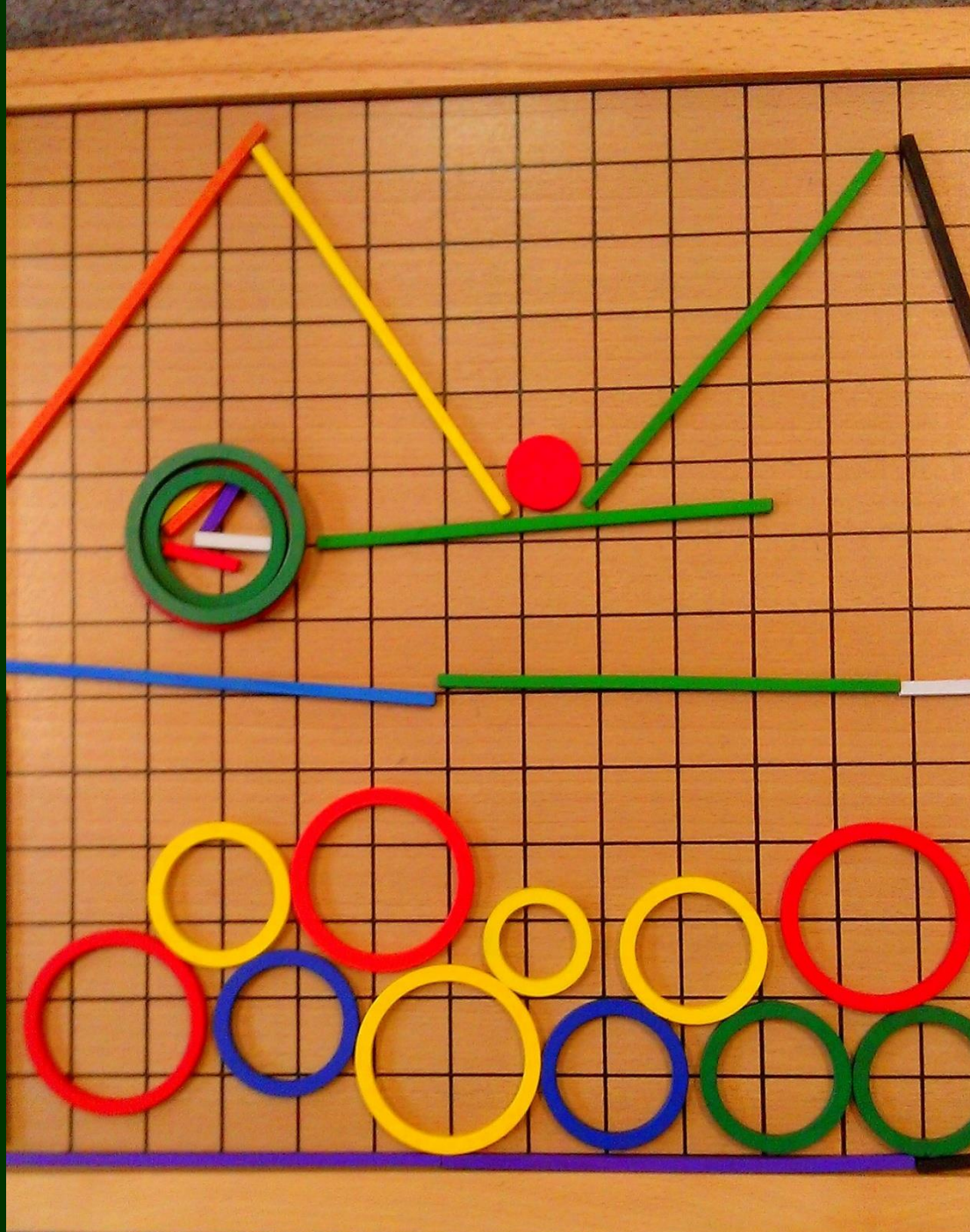
Dary Froebela to czternaście drewnianych pudełek oraz siatka geometryczna. Zestaw podstawowy to dary od jednego do sześciu – tworzą je ułożone w zestawy materiały: wełniane piłki, drewniane klocki w kształcie sześciątów, walców, graniastosłupów; na zestaw rozszerzony składają się dodatkowo mozaiki, patyczki, pierścienie i punkty.

Zaczynamy dzień od swobodnej zabawy (jest to czas przychodzenia dzieci do oddziału zerowego). Rozstawiam różne pudełka z darami na stolikach, przygotowując w ten sposób odpowiednie warunki do dokonywania samodzielnych wyborów przez dzieci. Wszystkie dary są kształtujące i rozwijające, traktujemy je jako coś cennego w naszej sali i uczymy się o nie troszczyć oraz je szanować. Takie organizowanie środowiska wokół dzieci daje im możliwość swobodnego działania i samodzielnego dochodzenia do wiedzy poprzez doświadczenie.

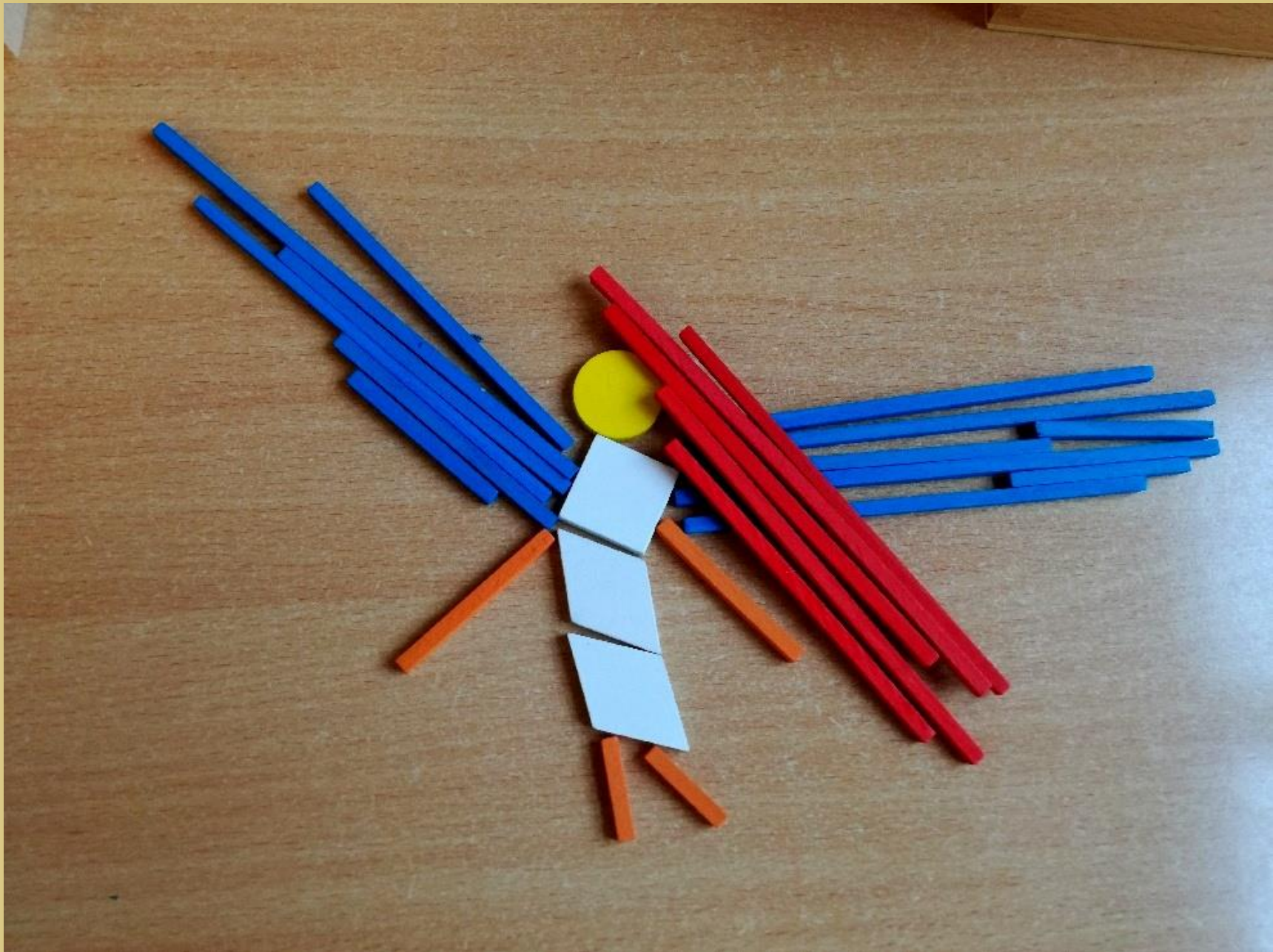

FLAGGA

Dzięki taki zabawom dzieci zdobywają nowe umiejętności oraz doświadczenia, stają się bardziej kreatywne i samodzielne, rozwijają swoją wyobraźnię oraz twórcze myślenie.

W myśl zasady: praktyka czyni mistrza, staram się organizować również jak najwięcej sytuacji edukacyjnych podczas zajęć sprzyjających wykorzystaniu Darów Froebela w praktycznym działaniu.

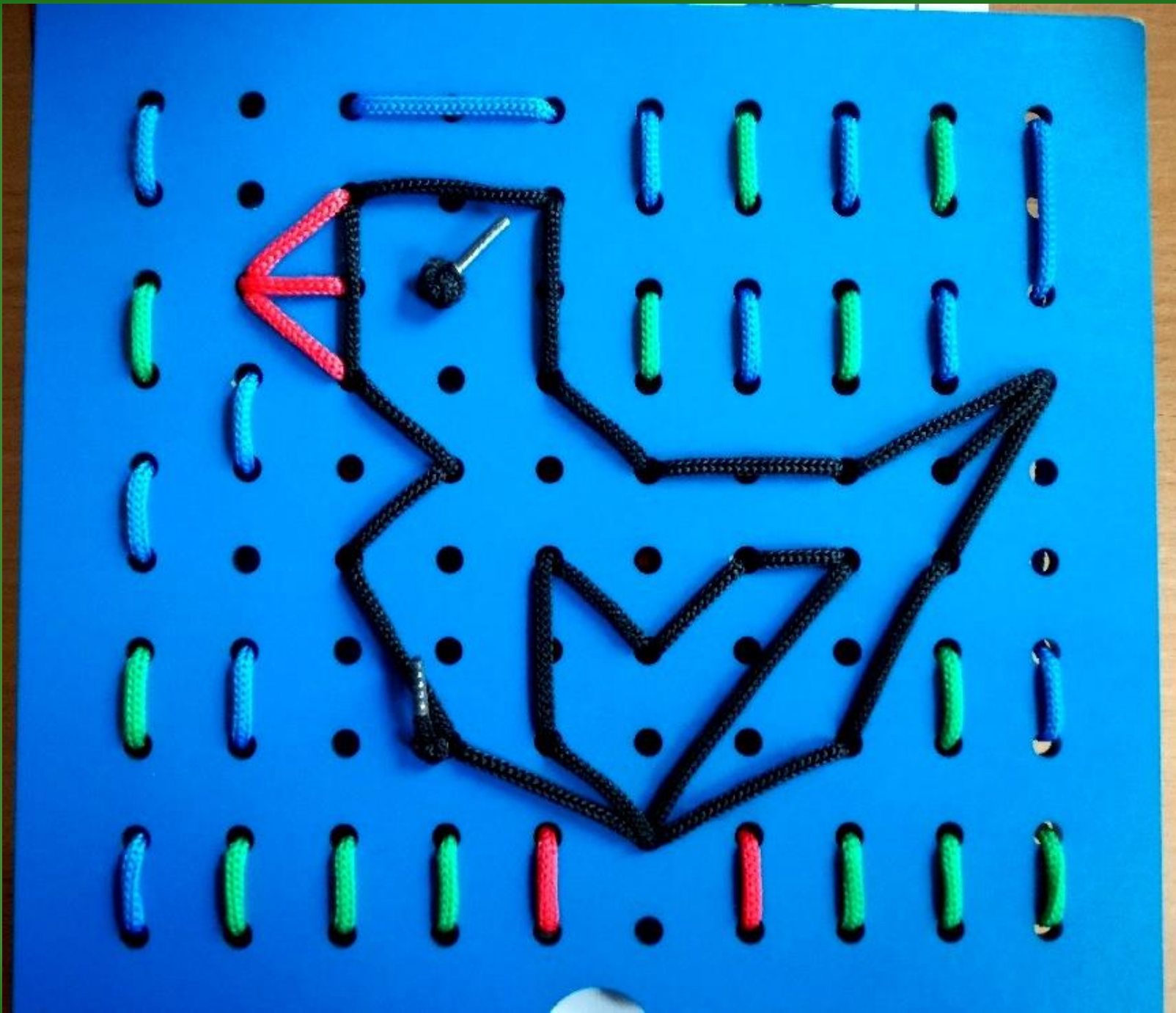
Często ilustrujemy poznawane utwory literackie tworząc wspólnie teatrzyki stolikowe, w atmosferze zaufania i bezpieczeństwa, która sprzyja rozwijaniu kreatywności i otwartości u dzieci.

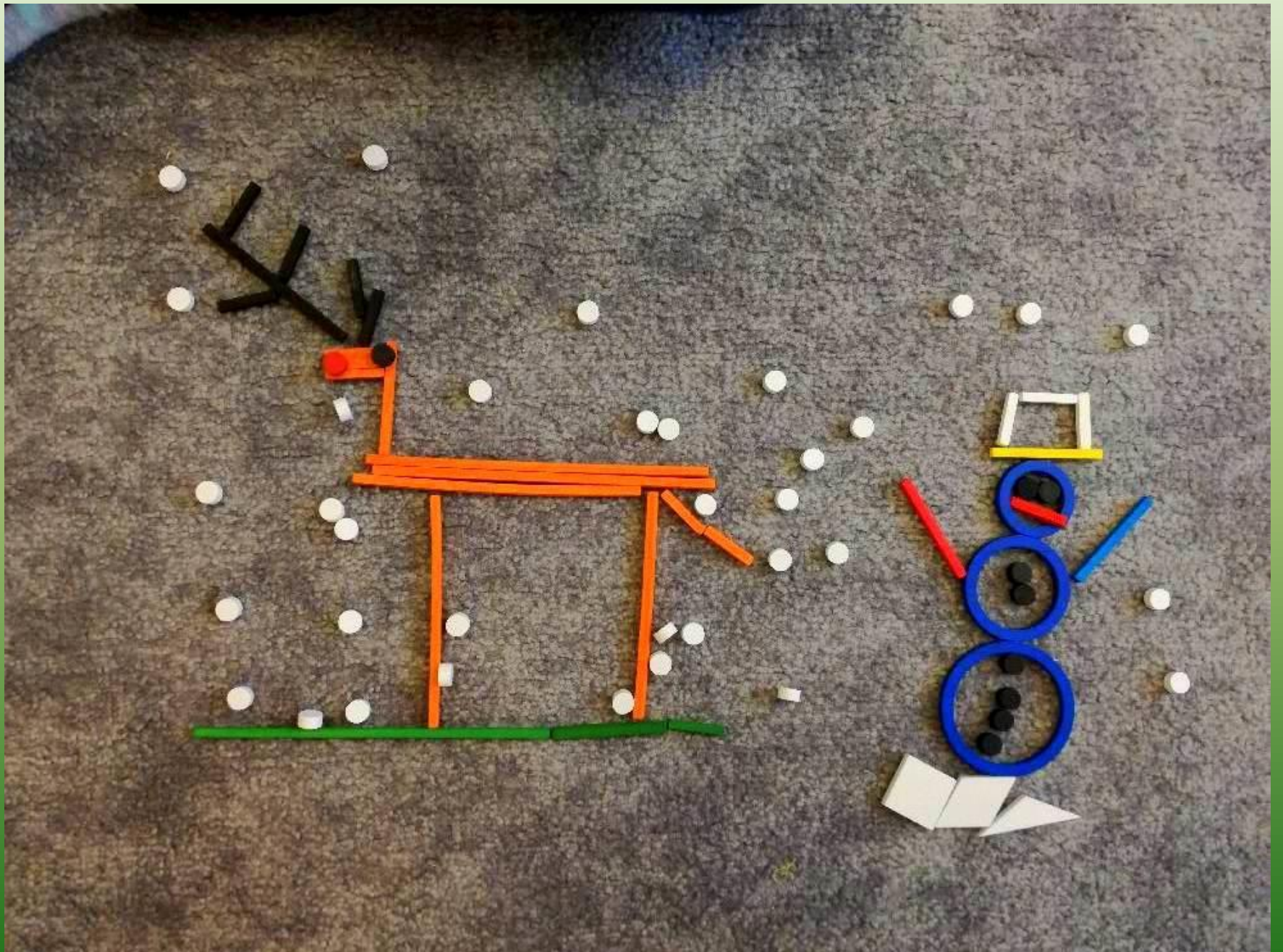
Pamiętając jednocześnie o tym iż emocje wpływają znacząco na proces zapamiętywania przez dziecko nowych wiadomości tworzymy kompozycje przestrzenne np. budowli , miejsc czy też indywidualne prace, które odzwierciedlają omawiane treści dydaktyczne.

Wiele zadań z wykorzystaniem Darów Froebela przebiega w grupach zadaniowych, tutaj promuję podejście „ ja i ty – razem przeciwko problemowi”. Podczas wspólnej pracy dążymy do zrozumienia punktu widzenia drugiej osoby oraz znalezienia wspólnego wyjścia, czyli rozwiązania, które będzie satysfakcjonujące dla obu stron. W ten sposób zyskujemy rozwiązanie zgodne z koncepcją „ wygrana-wygrana”, które jest korzystne dla wszystkich i umożliwia spojrzenie na problem w aspekcie przestrzeni współpracy, a nie współzawodnictwa.

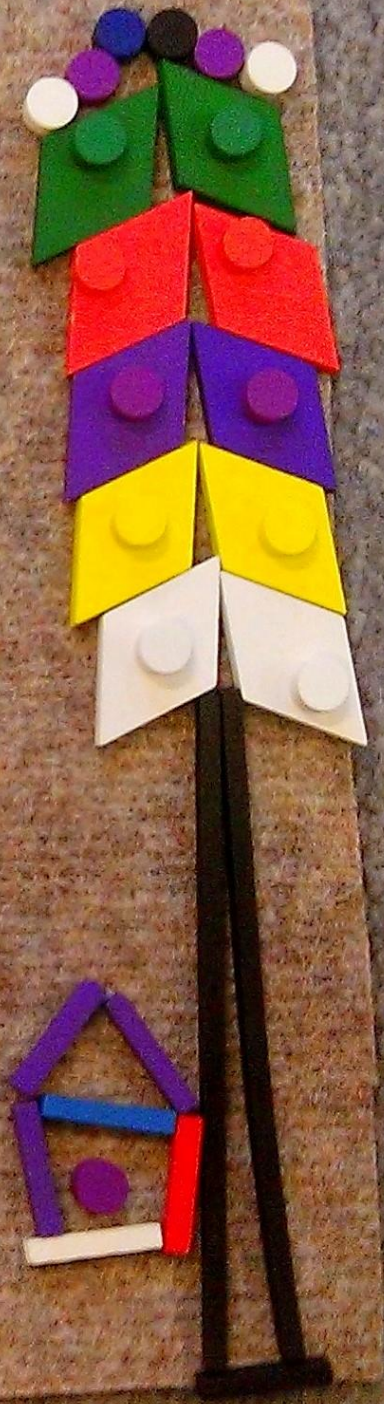

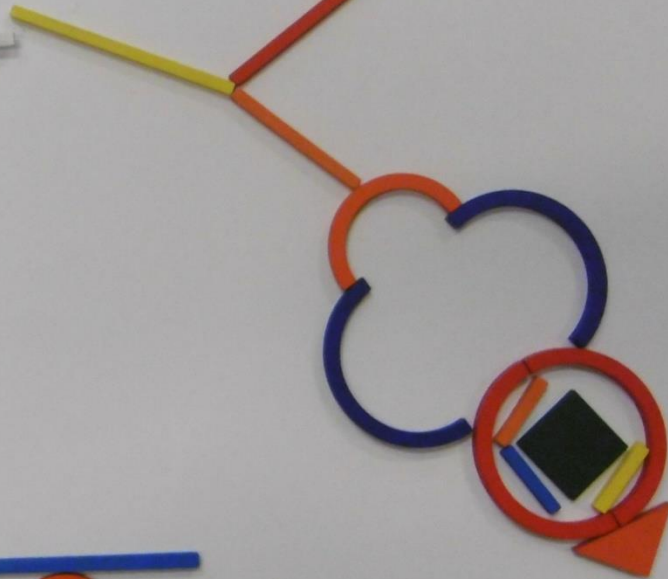

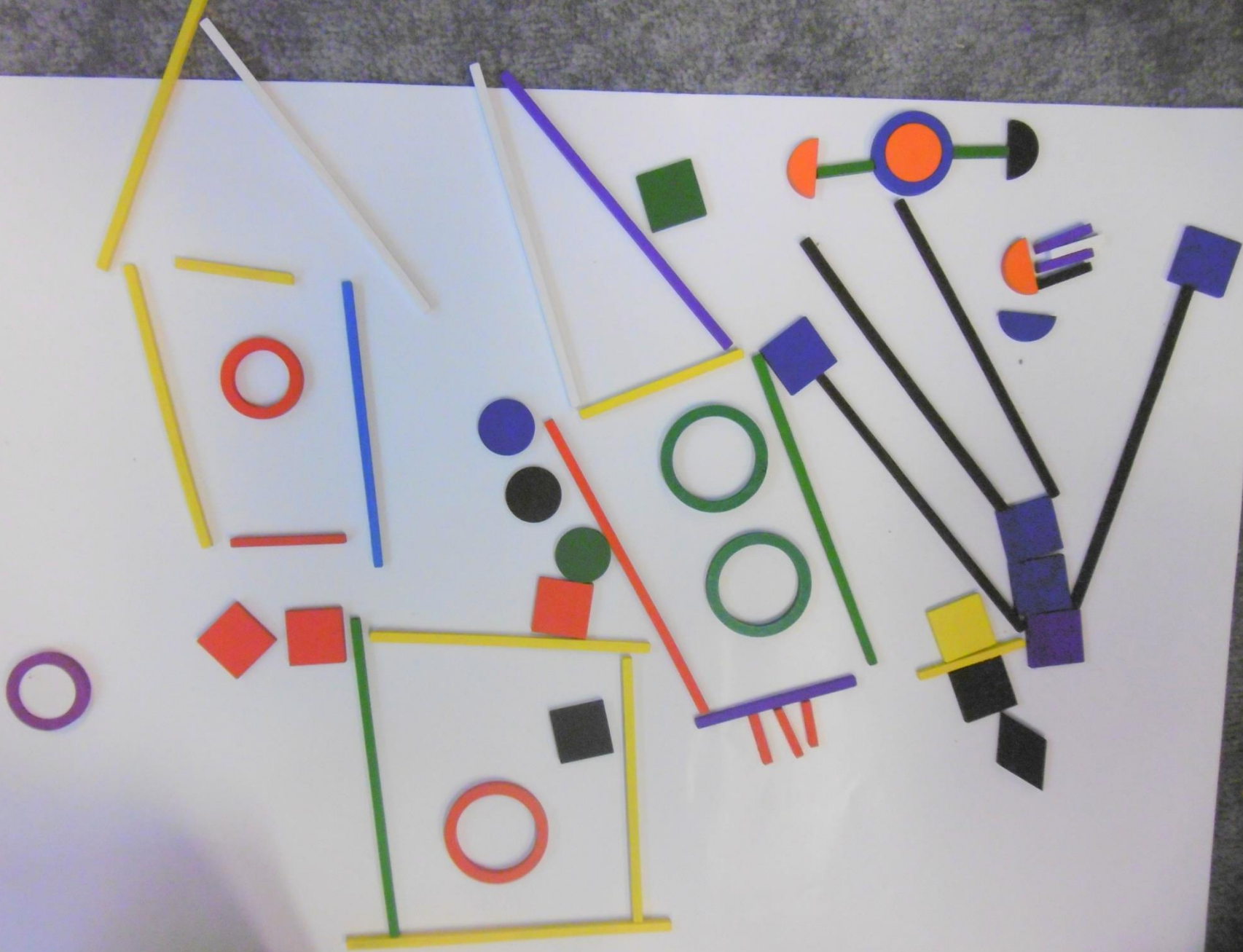
Zastosowanie Darów Froebela uczy dzieci rozpoznawania i nazywania potrzeb własnych oraz innych osób. Pokazuje konstruktywne sposoby ich zaspokajania, ponadto umożliwia doskonalenia kompetencji społecznych dzieci w zakresie umiejętności interpersonalnych, co stanowi podstawę budowania pozytywnych relacji w grupie rówieśniczej, opartych na zaufaniu, efektywnej komunikacji oraz twórczym rozwiązywaniu problemów.

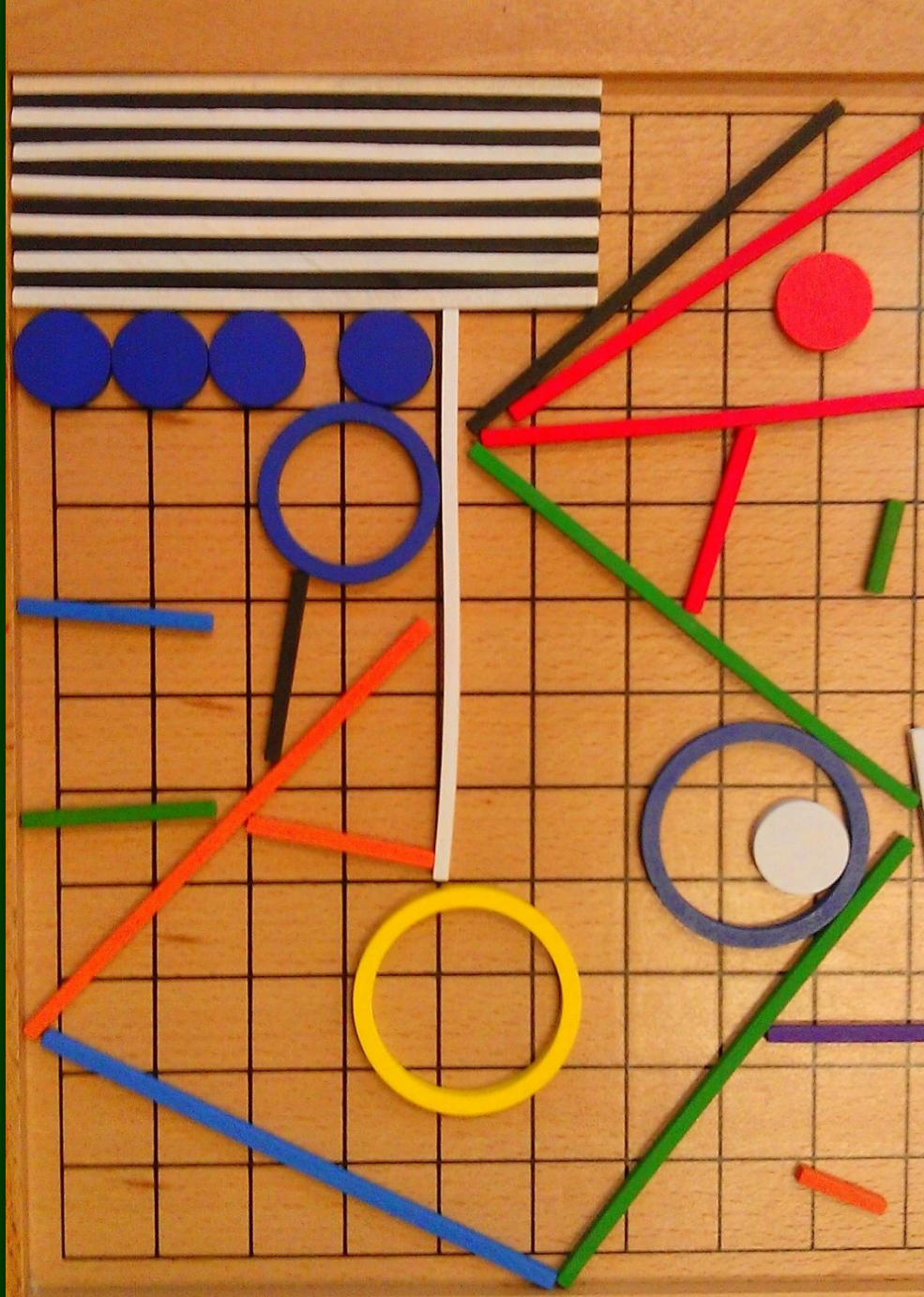
Korzystając z dodatkowej publikacji z propozycjami zabawa freblowskich ilustrowanych angielskimi wierszykami „Hey, English is Okay! Angielski z Darami Froebela” Sylwii Kustosz, wprowadzam dzieci w świat języka angielskiego poprzez zabawy rymem i rytmem. Jest to jednocześnie świetny sposób na rozwijanie percepcji słuchowej, a tym samym wspomaganie umiejętności czytania i pisanie.

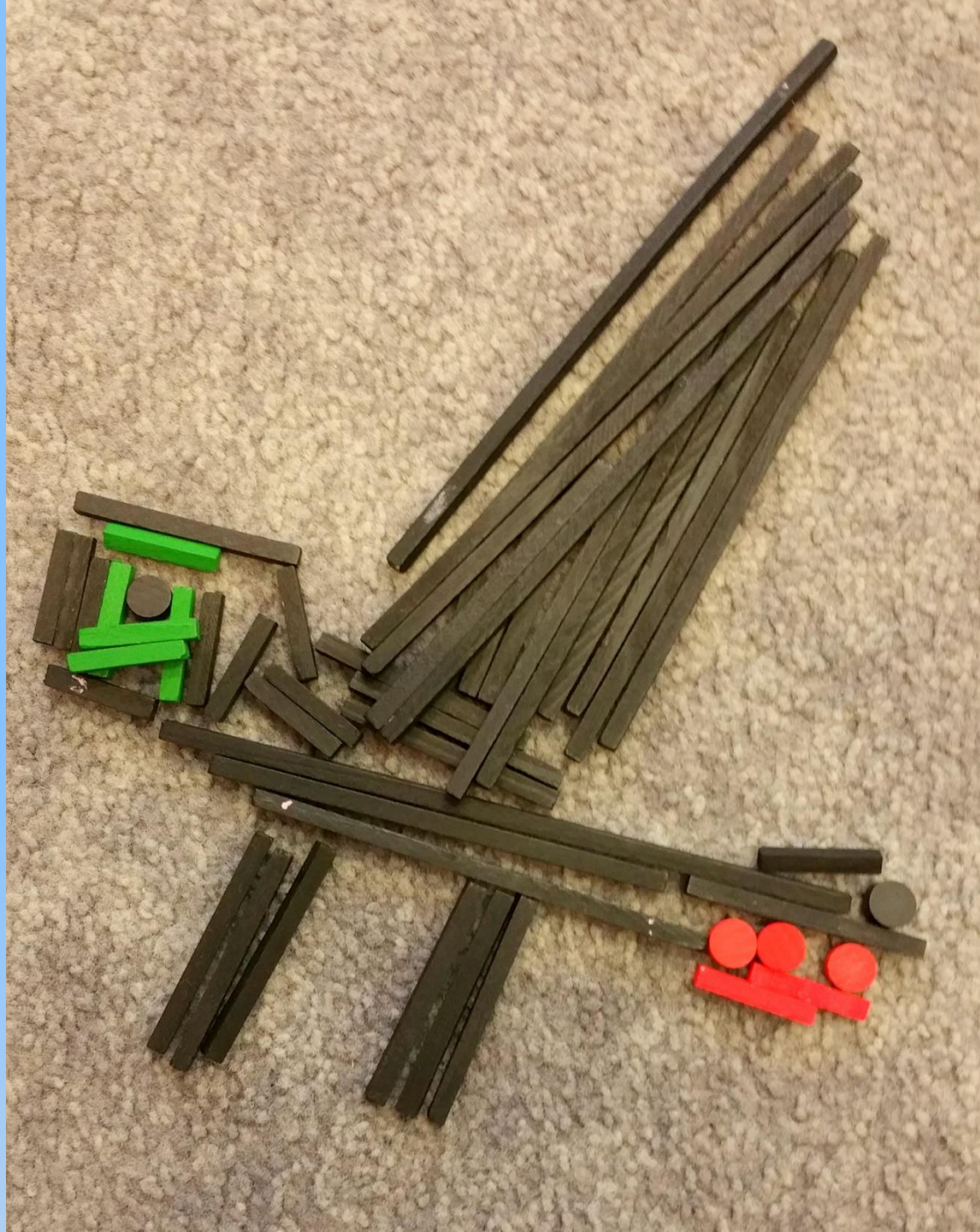

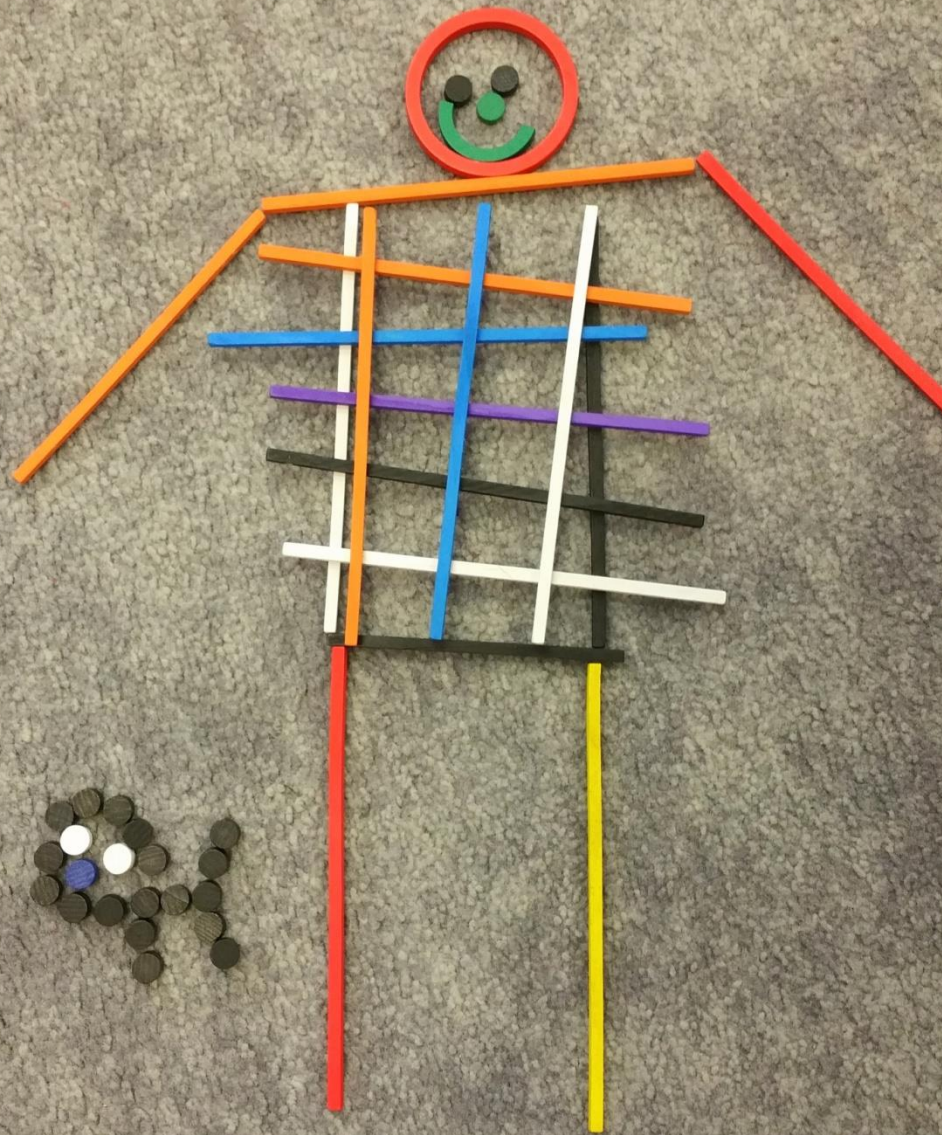

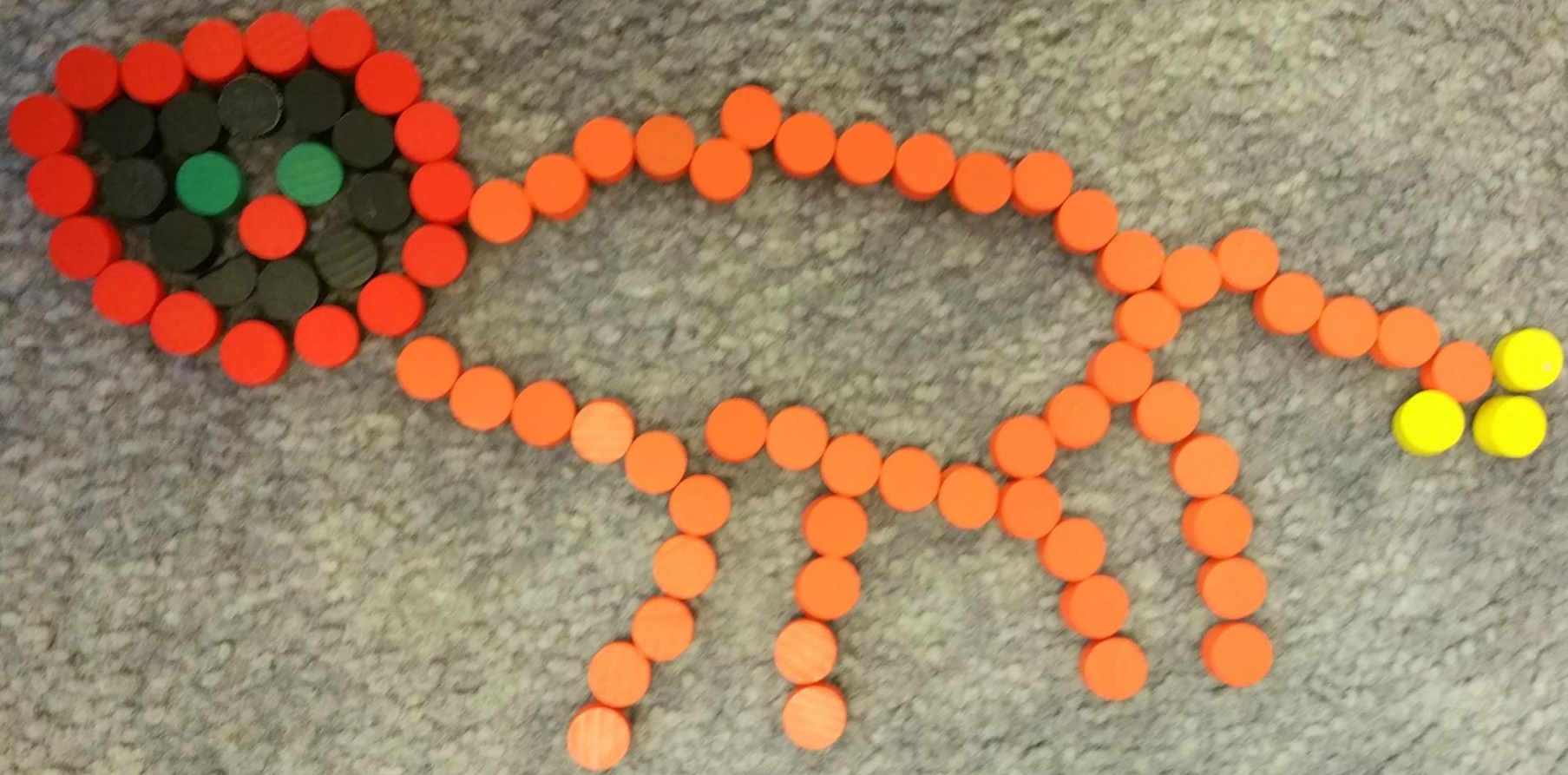

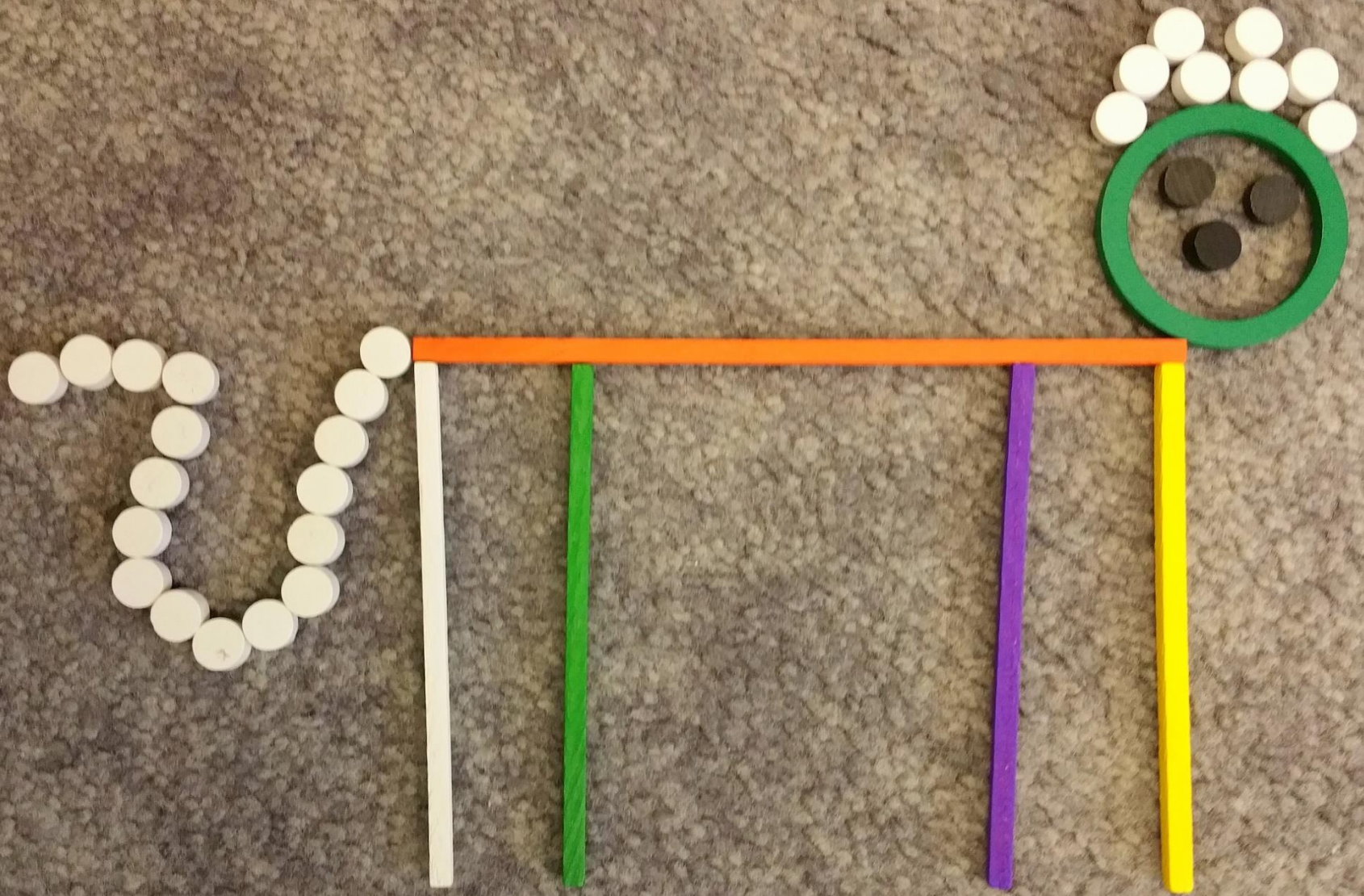

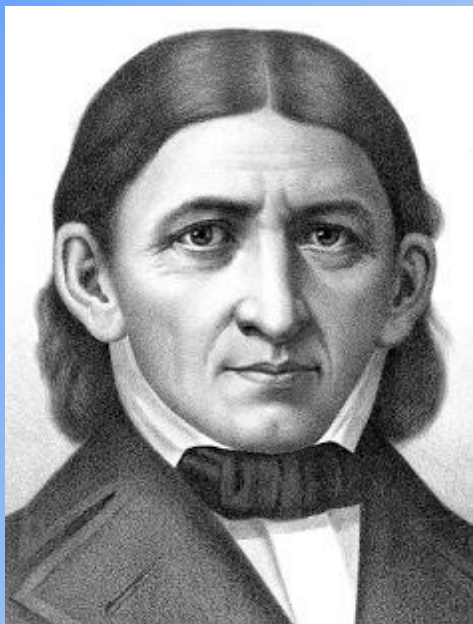

Bibliografia:

1. Bogdanowicz M, *W co się bawić z dziećmi*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2003
2. Gruszczyk – Kolczyńska E. (red), *Starsze przedszkolaki. Jak skutecznie je wychowywać i kształcić w przedszkolu i w domu*, CEBP 24.12 Sp.zo.o., Kraków 2016
3. Gruszczyk – Kolczyńska E., Kozieł J., *Zastosowanie Darów Froebela w dziecięcej matematyce*, Froebl. pl Sp.zo.o, Lublin 2017
4. Kustosz S., *hej, English is okay! Angielski z Darami Froebela*, Froebl. Pl Sp.zo.o, Lublin 2018
5. Leigh D., *Praktyczne metody pracy zespołowej*, tłum. M.D. Krupińska, Wydawnictwa Programu TERM FRSE i MEN, Warszawa 1997
6. Uszycka – Jarmoc J., Dudek B., Głóskowska-Sołdatow M. (red), *Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w procesie edukacji wczesnoszkolnej*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2013
7. Young C., *Rozwijamy umiejętności dziecka przez zabawę. Wiek przedszkolny*, Publicat, Poznań 2008

Artykuły w czasopismach:

1. Bilewicz – Kuźnia B., *Jak przedszkole może wspomagać rozwój twórczej aktywności dziecka na przykładzie doświadczeń brytyjskich*, „Wychowanie na co dzień” nr 1-2/2008, s. 34-36
2. Kossakowska K., *Żeby bajka nie straszyla, a zabawa nie nudziła*, „Wychowanie w przedszkolu” nr 8/2014, s.24-27
3. Redlarska Z. , Jakubowska E., *Świadomość i ekspresja kulturalna: kompetencja kluczowa w edukacji wczesnoszkolnej*, „ Wychowanie na co dzień” nr 5/ 2014, s. 40-45
4. Torańczuk E. , *W drodze do pedagogiki kompetencji kluczowych*, „Kwartalnik Pedagogiczny”, nr 4/2011, s. 65 - 82

DZIĘKUJĘ
ZA
UWAGĘ

*Małgorzata
Ławicka*